

Izjemen uspeh študentov PF na tekmovanju Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot

Boštjan Koritnik, april 2004

Na Dunaju je od 1. do 8. aprila potekalo **svetovno najbolj prestižno tekmovanje s področja** gospodarskega prava ter arbitraže Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot. Študentje Pravne fakultete Univerze v Ljubljani smo se ga udeležili tudi letos in dosegli zelo odmevne rezultate. Prebili smo se vse do osmine finala ter v kategoriji tekmovalnih ekip zasedli končno deveto mesto med 136. univerzami iz 42. držav. Člani ekipe smo bili **Jernej Cvetek, Ana Čeh, Zarja Čibej, Ciril Keršmanc, Tanja Petelin, Rok Petrič, Uroš Podobnik, Metka Potočnik, Zoran Skubic, Ursula Smuk, Nana Šumrada, Ana Vlahek in Boštjan Koritnik**. Poleg tega smo absolventa Zarja Čibej in Boštjan Koritnik, lanskoletna tekmovalca, ter Ana Vlahek, mlada raziskovalka na Pravni fakulteti ter članica ekipe zadnja tri leta, opravljali vlogo t.im. coachov, tj. mentorjev, katerih naloga je usmerjati tekmovalce ter na njih prenašati svoje bogate izkušnje.

Tekmovanje je letos potekalo že enajsto leto zapovrstjo in sicer v obliki simulacije gospodarske arbitraže. Organizator tekmovanja je **Inštitut za mednarodno gospodarsko pravo pri Pace University School of Law iz ZDA**. Simulacija poteka na podlagi vnaprej pripravljenega primera spora med dvema strankama. V letošnjem letu je bil primer zasnovan v obliki spora med podjetjem, ki se ukvarja s pakiranjem hrane (tožnik) in podjetjem, ki izdeluje strojno opremo za to dejavnost (toženec). Srž spora je v tem, da dobavljeni stroji niso ustrezali tožnikovim pričakovanjem, tj. da bi bili primerni za pakiranje soli, kar je ob njih uporabi za pakiranje soli povzročilo korozijo ter s tem neuporabnost oz. uničenje strojev.

Poudariti je potrebno je, da primer sicer ni resničen, vendar pa je domišljen do najmanjše podrobnosti, saj ga skupina strokovnjakov pripravlja več mesecev. Posledično so dokumenti o tej namišljeni sporni pogodbi, ki so tekmovalcem na voljo, pripravljani tako, da omogočajo zagovor tudi popolnoma nasprotujočih si stališč. Ko k temu dodamo še različne teoretične poglede na rešitev določenih pravnih zapletov, je jasno, da prave in končne rešitve ni. Kot primer lahko navedem besedno zvezo, ki je bila pri namišljenem nakupu strojev uporabljena, tj. da naj bodo stroji primerni za pakiranje 'širokega asortimana produktov'. Tožnik seveda trdi, da je pojmovno sol v tej frazi vsebovana, medtem ko toženec zagovarja stališče, da je sol izvzeta. Pri obravnavi dejstva, da je bila po končani pogodbi sol izrecno omenjena, pa se soočijo teorije, ki štejejo kot relevanten čas za vpeljavo novih informacij v pogodbeni odnos čas do sklenitve pogodbe, in tiste teorije, ki sprejemajo kot pravno relevantne tudi informacije, ki so posredovane v razumnem času po sklenitvi. Toženec se vseh obtožb seveda brani in trdi, da mu pričakovanja tožnika niso bila pravočasno in ustrezno sporočena, kar onemogoča tožniku odstopiti od pogodbe.

V okviru procesnega dejanskega stanu zahteva toženec od sodišča položitev varščine za poravnavo stroškov postopka s strani tožnika,

saj naj bi le-ta bil po navedbah določenih medijev v finančnih težavah. Obenem pa toženec nasprotuje razkritju podatkov v zvezi s postopkom arbitraže tretji osebi, saj je zaupnost ena glavnih distinkcij arbitraže pred sodnimi postopki. Tožnik je namreč v postopku prevzema, in iz potreb skrbnega pregleda hoče/mora razkriti prevzemniku vsa dejstva v zvezi z njegovim finančnim oz. poslovnim stanjem. Kot relevantno pravo za ta vprašanja so bila letos določena pravila Singapurskega arbitražnega centra (SIAC), ki prav tako kot določbe Dunajske konvencije o mednarodni prodaji blaga (CISG), ki je določena kot relevantno materialno pravo, dopuščajo interpretacijo v obe smeri.

Že iz tega resnično grobega orisa danega primera se brez težav razbere namen samega tekmovanja, tj. vzpodbujanje teoretičnih konfrontacij in iznajdljivosti bodočih pravnikov. V skladu s tem namenom mora vsaka ekipa na podlagi omejenih podatkov pripraviti dva pisna memoranduma, v katerih poskuša kar najbolje zastopati interese enkrat tožnika in drugič toženca. Celoten primer in sama simulacija sta seveda v celoti v angleškem jeziku.

Že v začetku oktobra preteklega leta, takoj ko je bil primer objavljen, je bil sklican prvi sestanek vseh interesentov za tekmovanje. Na tem sestanku smo mentorji predstavili samo simulacijo arbitraže in predvsem veliko količino vloženega truda in časa, ki se za uspešen nastop zahtevata. Očitno pa je ugled tekmovanja prevladal naše 'grožnje', saj je število interesentov kljub opozorilom ostalo preveliko. Na podlagi pozitivnih izkušenj preteklih let smo namreč prvotno načrtovali največ šest tekmovalcev, interesentov pa je bilo prek 30. Posledično je bilo potrebno najprej izpeljati izbore za sestavo ekipe, pri čemer smo ocenjevali, kolikor je bilo to v pet minut trajajočem pogovoru sploh mogoče, komunikativnost, znanje angleščine in pa predvsem pripravljenost kandidata v celoti podrediti se skupnemu cilju. Vendar pa smo na koncu zaradi zahtevnosti izbora, velike izenačenosti kandidatov ter predvsem obveze, da upravičimo v preteklih letih dosežen ugled ljubljanske Pravne fakultete, izbrali kar 10 študentov. Žal smo morali še vsaj dvakrat toliko interesentov zavrniti. Ekipa je bila tako formirana in pravo delo se je lahko šele začelo.

V skladu s pravili smo morali najprej pripraviti pisni memorandum za tožečo stranko. Glede na problemske sklope znotraj danega primera smo se razdelili najprej v t.im. procesno in materialno skupino, znotraj teh pa še dodatno, glede na konkretna vprašanja. Vsaka od teh podskupin je morala kar najbolje argumentirati stališče tožnika. Po dveh mesecih študija in težavnega usklajevanja stališč med podskupinami smo z veliko mero truda le uspeli pravočasno končati in oddati prvi memorandum.

Vendar pa ni bilo časa za počitek, saj je bilo potrebno v naslednjih dveh mesecih, do začetka februarja, oddati še memorandum za toženca. Kljub vsemu pa je zaradi vpeljanih metod dela pisanje le-tega potekalo mnogo bolj gladko kot pisanje prvega. Ponosni na opravljeno smo tako uspešno odposlali tudi naš drugi izdelek. Kasneje pa se je izkazalo, da najtežja etapa naše poti šele sledi. Potrebno se je bilo namreč pripraviti za ustne zagovore naših imaginarnih klientov.

Najprej je nas mentorje čakala nevhvaležna naloga izbora govornikov, to je tistih, ki naj bi ustno predstavili zbrane argumente na Dunaju. V ta namen smo organizirali nekaj t.im. izbirnih vaj. Zaradi velike izenačenosti in predvsem izjemnih retoričnih sposobnostih

tekmovalcev je bila odločitev zelo težka tako s strokovnega kot še posebej človeškega vidika, a je bila s ciljem končnega uspeha nujna.

Ko so bili govorniki izbrani, se je začelo delo na naših govorih. Tu je bil poudarek predvsem na strukturiranju argumentov. Na vajah, ki si jih je do odhoda na Dunaj sledilo kar enajst, pa smo namenjali pozornost predvsem vzpostavljanju očesnega kontakta z arbitri, držji, pravilni izgovorjavi in pa krajšanju odzivnega časa ob soočenju z zahtevnejšimi vprašanji. Na simulaciji arbitraže namreč praviloma arbitri postavljajo vprašanja, s katerimi si poskušajo razjasniti naše poglede glede določenega vprašanja, pa tudi preveriti naše poznavanje teoretičnega in dejanskega ozadja danega problema. Glede na to, da ima vsak govornik praviloma petnajst minut časa za svoj govor, je bila največja težava govornikov ravno upoštevanje časa, tj. takojšnje prilagajanje preostanka govora glede na čas, ki je še na voljo. Z obilico vaje so se bolj ali manj avtomatizirali tudi v tem pogledu. Še posebej koristni sta bili vaji, ki smo ju imeli z našimi kolegi z zagrebške in reške fakultete, ko smo prvič izkusili situacijo, ko je govornik soočen z argumenti in načinom predstavitve, ki ju prej še ni izkusil. Pred odhodom pa smo imeli vajo tudi na sedežu podjetja Petrol v Ljubljani.

Po vseh teh pripravah je 1. aprila končno napočil trenutek odhoda na Dunaj, kjer naj bi želi sadove našega truda. Že na dan prihoda smo imeli vajo z ekipo Osgoode Hall Law School iz Kanade, ki smo jo lansko leto izločili na poti v polfinale, še dan kasneje pa z ekipo univerze New South Wales iz Avstralije.

Kot že rečeno, se je v soboto, 3. aprila, začelo zares. Naš prvi nasprotnik je bila ekipa univerze Kentucky iz ZDA. V nedeljo je prvič nastopil tudi drugi par govornikov v naši ekipi, in sicer proti ekipi Deakin iz Avstralije. Led je bil prebit in kasneje je bilo z vsakim nastopom lažje. V ponedeljek smo tekmovali proti ekipi Quenn's University iz Kanade, v torek pa proti ekipi univerze Pace, sicer organizatorke samega tekmovanja. Že sam seznam naših nasprotnikov kaže na ugled, ki si ga je Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani pridobila na prejšnjih tekmovanjih, saj so ekipe glede na pretekle uspehe tudi rangirane. Brez pretirane samovšečnosti lahko trdim, da smo svoj status v popolnosti opravičili. Omenjeni prvi štirje nastopi so predstavljali nekakšen kvalifikacijski krog. Vsak izmed treh arbitrov podeli namreč vsakemu od dveh govornikov v ekipi določeno število točk. Ocenjuje se način predstavitve, poznavanje dejstev, sposobnost smiselnega odgovarjanja in razne druge vnaprej opredeljene postavke. Ko vsaka ekipa opravi štiri nastope, se točke, podeljene na vsaki od teh simulacij, seštejejo in najboljših 32 ekip se uvrsti v izločilne boje. Razglasitev ekip, ki se uvrstijo v nadaljnje tekmovanje je prvi vrhunec tekmovanja, saj se vsi tekmovalci in arbitri zberejo v ogromni dvorani, kjer pridejo vzkliki navdušenja in vzdihni razočaranja še bolj do izraza. Prebrano je bilo tudi ime naše univerze, s čimer smo se uvrstili v šestnajstino finala, med 32 najboljših ekip, kjer so bili poleg nas predstavniki le še treh evropskih držav. Resda je to pomenilo za manj srečnih 106 ekip konec tekmovanja, a po drugi strani so dobili priložnost naužiti se lepote Dunaja, za kar je nam na srečo zmanjkalo časa.

Takoj po razglasitvi je sledil večer poln študija in zvišane mere adrenalina. V izločilnih bojih se sistem tekmovanja nekoliko prilagodi. Niso več pomembne ocene govornikov, šteje le dejstvo, ali je tvoja ekipa boljša od ekipe, ki ji sedi nasproti – boljša v tisti situaciji, v tistem konkretnem trenutku. Žreb nam je za oviro na poti med 16 najboljših postavil ekipo univerze National Academy of Legal Studies and Research iz Indije. Naša objektivna (kolikor je o objektivnosti tu sploh moč govoriti) ocena je bila, da je bil naš nastop bolj prepričljiv. Če je bilo prej rečeno, da je izbor najboljših 32. ekip prvi vrhunec tekmovanja, je za vsako ekipo čas po njeni arbitraži v izločilnih bojih vrhunec zase. Znova se v veliki dvorani zberejo tekmovalci vseh ekip v konkurenci, in ko so končani vsi dvoboji, se za vsak tekmujoči se par razglasi zmagovalec. In takrat sledi po razglasu imena vsakega srečnega zmagovalca prava erupcija emocij in visokih tonov veselja. Na srečo smo se tokrat veselili tudi mi, saj so naši arbitri soglasno odločili, da si naša ekipa zasluži napredovanje. Ilustracija tega uspeha je npr. dejstvo, da **smo bili poleg univerze iz Freiburga edini med najboljšimi 16. ekipami, katerih materin jezik ni angleščina.**

Vendar časa za slavje ni bilo, saj je dve uri kasneje sledila že nova težka naloga – premagati govornici teksaške univerze iz ZDA. Že na začetku nismo imeli dobrega občutka, saj je bil eden od arbitrov Američan, pa tudi ostala dva arbitra sta se z ne najboljšimi odgovori naših nasprotnic precej hitro zadovoljila. Na koncu se je naš slab občutek pokazal kot upravičen, saj so arbitri, kljub očitni prevladi naših argumentov in kakovosti nastopa, odločili, da je našega letošnjega pohoda k vrhu na tej točki žal konec. Razočaranje je bilo precejšnje, tudi solze so našle svoje mesto, a vseeno smo bili zadovoljni, da smo prišli tako daleč. In niti slutili nismo, da bo zadovoljstvo na koncu še precej večje.

Zadnji dan je bilo na vrsti še finale v veliki dvorani kongresnega centra. Soočili sta se ekipi Victoria University of Wellington iz Nove Zelandije ter Osgoode Hall Law School iz Kanade, s katero smo imeli že na dan prihoda tudi vajo. Tu smo dokončno spoznali vso veličino in prestiž tega tekmovanja. Veličastna dvorana, polna eminentnih gostov iz sveta mednarodnega gospodarskega prava, povsod kamere in bliskavice ter izbrana hrana – prireditev na najvišjem nivoju.

Po večerji so razglasili dobitnike priznanj v kategorijah pisnih memorandumov, govornikov posameznikov ter zmagovalca velikega finala med ekipami. Zmagovalec med ekipami je postala ekipa iz Kanade in njihova radost je bila brezmejna, pri čemer pa se niso pozabili javno zahvaliti tudi naši ekipi za koristno pripravo pred tekmovanjem.

Najmanj enako zadovoljni kot zmagovalci pa smo bili tudi mi, saj **smo prejeli nagrado za enega naših pisnih izdelkov, tj. memorandum za tožnika**. S tem smo kot prva slovenska ekipa prejeli kakšno priznanje na pisnem delu tekmovanja. Veselje pa se še ni podelilo, ko je sledila razglasitev posameznikov, ki so v ustnem delu tekmovanja posebej izstopali. Tu sta velik aplavz poželi kar dve naši govornici: **Tanja Petelin je prejela t.im. honourable mention, Metka Potočnik pa je zasedla kar drugo mesto med približno 500**

govorniki, kar predstavlja doslej najvišjo slovensko uvrstitev posameznega tekmovalca sploh. Pri tem pa je potrebno poudariti tudi, da so tovrstni izbori precej subjektivni, saj smo si bili tako mi kot tuji tekmovalci edini, da **sta si nagrado zaslužili tudi Ursula Smuk in Nana Šumrada**, ki sta prav tako izvrstno zastopali barve naše fakultete, a so žal kriteriji različnih arbitrov različni. A tudi to je del tekmovanja in življenja samega.

Tako je minilo še zadnje formalno dejanje tekmovanja in pred nami je bila le še zadnja noč na Dunaju. Kljub vsem namenom izkoristiti jo za zabavo, nas je utrujenost predčasno prikovala na posteljo.

Na tem mestu bi se želel za vso podporo iskreno zahvaliti profesorju Kranjcu, ki nas je spremljal na prav vsakem od nastopov in je z nami živo delil vso napetost, tesnobo, pa tudi veselje ob izjemnih rezultatih. Izjemno veliko nam je pomenila prisotnost in podpora dr. Jerneja Sekolca, generalnega sekretarja UNCITRAL-a, zahvala pa gre tudi Darji Golob, Matiji Kahnetu, Ani Kerševan, Mitji Kocmutu, Špeli Mežnar in Dragu Zadergalu, ki so nam bili v pomoč s svojimi izkušnjami.

Člani ekipe se zahvaljujemo prav vsem, ki so nam omogočili pripravo in udeležbo na tekmovanju: AJM Slovenija, Davčno izobraževalni inštitut Simič & partnerji, Hidrotehnik, Inštitut za primerjalno pravo pri PF v Ljubljani, IUS Software, Krka, Mladinska knjiga založba, Odvetniška pisarna Kos in partnerji, Petrol, SNS, Študentska organizacija PF ter Pravna fakulteta Ljubljana. Naši starši imajo tu seveda prav posebno mesto.

Za konec: poudaril bi rad, da letošnja ekipa ni le skupek izjemno sposobnih posameznikov, pač pa predvsem izjemno sposobna ekipa, prava sanjska ekipa, kakršne v preteklosti Pravna fakulteta ni imela. Bojim pa se, da takšne tudi kmalu še ne bo.

Velik uspeh študentov PF na tekmovanju Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot

avtor: Boštjan Koritnik, april 2003

Na Dunaju je od 11. do 18. aprila 2003 potekalo najprestižnejše svetovno tekmovanje s področja gospodarskega prava ter arbitraže, tj. Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot. Študentje Pravne fakultete Univerze v Ljubljani smo se ga udeležili tudi letos in dosegli zelo odmevno uvrstitev. Prebili smo se vse do polfinala ter **zasedli končnotretje mesto med 128. fakultetami z vsega sveta.**

Člani ekipe smo bili **Biljana Čamber, Zarja Čibej, Ana Kerševan, Mitja Kocmut, Klara Miletič, Gregor Pajek, Maja Peternel, Ana Vlahek in Boštjan Koritnik.**

Tekmovanje je letos potekalo že deseto leto zapovrstjo in sicer v obliki simulacije gospodarske arbitraže. Organizator tekmovanja je Inštitut za mednarodno gospodarsko pravo pri Pace University School of Law iz ZDA. Simulacija poteka na podlagi vnaprej pripravljenega primera spora med dvema strankama. Vsaka ekipa dobi podatke o primeru, nato pa mora na podlagi teh omejenih podatkov pripraviti dva pisna memoranduma, v katerih poskuša kar najbolje zastopati interese enkrat tožnika in drugič toženca. Potrebno je poudariti, da primer sicer ni resničen, vendar pa je domišljen do najmanjše podrobnosti, saj ga skupina strokovnjakov pripravlja več mesecev. Celoten primer in sama simulacija sta v celoti v angleškem jeziku.

Obravnavani primer

Prodajalec (tožnik) sproži arbitražo z namenom dobiti povrnjeno škodo, ki naj bi jo utrpel zaradi ravnanja kupca (toženec).

Dejstva primera:

- Proizvajalec orientiranega polipropilenskega (OPP) filma je kontaktiral podjetje (ki ta film uporablja v proizvodnji), z namenom da bi to pričelo nakupovati pri njem;
- Kasnejši kupec je že imel svojega dobavitelja, a je na začetek poslovnega sodelovanja pristal;
- sklenila sta pogodbo za določeno količino filma z odobrenim popustom v višini 8% cenovne liste;
- pred podpisom te prve pogodbe (vstopila naj bi v dolgoročno poslovno sodelovanje) je prodajalec (kasnejši tožnik) poslal pismo, v katerem je opisal svojo siceršnjo prakso glede dodeljevanja popustov (prvi del pisma: »Glede na velike količine, ki naj bi jih kupili vsako leto, vam obljubljam, da boste vedno dobili našo najboljšo ceno.«; drugi del pisma: »Odobrili smo vam 8% popust, kar predstavlja nenavadno nizko ceno. V bistvu je to najnižja cena, ki smo jo kadarkoli dali kateremukoli kupcu pri kateremukoli naročilu. Naša običajna cena za priljubljene (favoured) stranke je 4% popust s cenovne liste.«);
- nato sta stranki podpisali formalno pogodbo in brez zapletov izvajali njena določila
- nato pa je kupec prejel veliko naročilo za svoje proizvode in je seveda potreboval veliko količino surovine (OPP film) – poklical je prodajalca in po telefonu sta se dogovorila, da se glede na prvo pogodbo spremenijo datumi dobave, količina in pa cena v skladu z zvišanjem cenovna liste; ostale sestavine prve pogodbe naj bi se inkorporirale v drugo pogodbo – popust izrecno po telefonu ni bil omenjen;
- prodajalec je isti dan poslal potrditveno pismo, v katerem pa je cena vsebovala 4% popust; kupec je temu takoj ugovarjal, saj naj bi po njegovem cena morala odražati 8% popust;
- sledila so si nova pisma: prodajalec je trdil, da je odobril 8% popust le za prvo naročilo, za naslednja pa se da 4% popust; trdil je, da je to kupcu v tistem pismu pred prvo pogodbo tudi - izrecno opisal kot svojo prakso; kupec je trdil, da je bil edini razlog, da je vstopil v poslovno razmerje ravno 8% popust, da je prodajalec to vedel, ter da mu je obljubil vedno najboljšo ceno;
- po nekaj medsebojni pojasnjevanjih kupec zagrozi, da bo resno premislil o vrnitvi k prejšnjemu dobavitelju, če mu sedanjemu ne bo odobril 8% popusta
- prodajalec na to ni pristal in kupec se res vrnil k prejšnjemu dobavitelju
- prodajalec je čez več kot leto dni sprožil arbitražni postopek

Prodajalec (tožnik) trdi:

- da se mora aplikirati Konvencija Združenih narodov o mednarodni prodaji blaga (CISG), daj bi zaradi nejasne določitve cene, druga pogodba po njegovem domačem pravu ne nastala;
- da lahko določi kot arbitra strokovnjaka, ki je zaposlen v isti odvetniški pisarni, ki mu sicer ureja pravne zadeve (toženec temu oporeka, ker naj bi bil tak arbiter pristranski);
- da je bila cena določena in da je pogodba nastala in sicer z vključenim 4% popustom;
- da je kupec prekršil pogodbene obveznosti s tem, da je vztrajal na 8% popustu ter da se je vrnil k prejšnjemu dobavitelju.

Posledično prodajalec zahteva odškodnino v višini izgubljenega dobička, tj. 461.700 USD, obresti na to vsoto od dneva, ko bi plačilo zapadlo ter plačilo stroškov postopka in odvetnikov.

Kupec (toženec) vsaki od teh zahtev oporeka.

Prve naloge izbrane ekipe

Že v začetku oktobra preteklega leta je bil sklican prvi sestanek vseh interesentov za tekmovanje. Na tem sestanku so **mentorji Ana Kerševan, Mitja Kocmut in Ana Vlahek**, ki so zelo uspešno zastopali barve naše fakultete v preteklem letu, predstavili potek priprav, samo simulacijo arbitraže in predvsem veliko količino vloženega truda in časa, ki se za uspešen nastop zahtevata. Očitno so bila opozorila vzeta precej resno, saj se je na naslednjem sestanku število interesentov drastično zmanjšalo – s prejšnjih skoraj 30 študentov do le petih. Ekipe je bila tako formirana brez dodatnih internih izborov in resno delo se je lahko začelo.

V skladu s pravili smo morali najprej pripraviti pisni memorandum za tožečo stranko. Glede na problemske sklope znotraj danega primera smo se razdelili v tri manjše skupine in vsaka je morala kar najbolje argumentirati stališče tožnika. Po dveh mesecih študija in usklajevanj med skupinami smo z veliko mero truda le uspeli pravočasno končati in oddati prvi memorandum.

Vendar pa ni bilo časa za počitek, saj je bilo potrebno v naslednjih dveh mesecih, do začetka februarja, oddati še memorandum za toženca. Kljub vsemu pa je zaradi vpeljanih metod dela pisanje le-tega potekalo mnogo bolj gladko kot pisanje prvega. Ponosni na opravljeno smo tako uspešno odposlali tudi naš drugi izdelek. Kasneje pa se je izkazalo, da najtežja etapa naše poti šele sledi. Potrebno se je bilo namreč pripraviti za ustne zagovore naših imaginarnih klientov.

Najprej je naše mentorje čakala nevhvaležna naloga izbora govornikov, to je tistih, ki naj bi ustno predstavili zbrane argumente na Dunaju. V ta namen smo organizirali nekaj t.im. izbirnih vaj. Zaradi velike izenačenosti je bila odločitev zelo težka tako s strokovnega kot še posebej človeškega vidika, a je bila s ciljem končnega uspeha nujna.

Ko smo bili govorniki izbrani, se je začelo delo na naših govorih. Tu je bil poudarek predvsem na strukturiranju argumentov. Na vajah, ki si jih je do odhoda na Dunaj sledilo kar dvanajst, pa smo namenjali pozornost predvsem vzpostavljanju očesnega kontakta z arbitri, drži, pravilni izgovorjavi in pa krajšanju odzivnega časa ob soočenju z zahtevnejšimi vprašanji. Na simulaciji arbitraže namreč praviloma arbitri postavljajo vprašanja, s katerimi si poskušajo razjasniti naše poglede glede določenega vprašanja, pa tudi preveriti naše poznavanje teoretičnega in dejanskega ozadja danega problema. Glede na to, da ima vsak govornik praviloma petnajst minut časa za svoj govor, je bila naša največja težava ravno upoštevanje časa, tj. takojšnje prilagajanje preostanka govora glede na čas, ki je še na voljo. Z obilico vaje smo se bolj ali manj avtomatizirali tudi v tem pogledu. Še posebej koristni sta bili vaji, ki smo ju imeli z našimi kolegi z zagrebške in reške fakultete, ko smo prvič izkusili situacijo, ko si soočen z argumenti in načinom predstavitve, ki ju prej še nisi izkusil. Pred odhodom pa smo imeli vajo tudi na sedežu podjetja Petrol v Ljubljani.

Po vseh teh pripravah je 9. aprila končno napočil trenutek odhoda na Dunaj, kjer naj bi želi sadove našega truda.

Na Dunaju

Že takoj naslednji dan po prihodu smo imeli vajo z ekipo Central European University iz Budimpešte, ki jo je vodil mentor naše fakultete iz prejšnjega leta Matija Kahne, še dan kasneje pa z ekipo LEC University Sidney iz Avstralije. Mentor slednje je profesor Michael Evans, velik prijatelj vseh slovenskih tekmovalcev, ki nam je bil celotno tekmovanje v veliko pomoč in vzpodbudo. Z njegovim posredovanjem nas je na sprejem na avstralsko ambasado povabil celo sam avstralski veleposlanik na Dunaju. Kot zanimivost, na sprejemu so bili poleg Avstralcev le še Slovenci, a žal zaradi začetka tekmovanja naslednji dan vsi nismo mogli prisostvovati slavnostnemu dogodku.

Kot že rečeno, se je v soboto, 12. aprila, začelo zares. Naš prvi nasprotnik je bila ekipa fakultete National Law School of India iz Indije. V nedeljo je prvič nastopil tudi drugi par govornikov v naši ekipi, in sicer proti ekipi Michigan State University iz ZDA. Led je bil prebit in kasneje je bilo z vsakim nastopom lažje. V ponedeljek smo tekmovali proti ekipi univerze Humboldt iz Berlina, v torek pa proti ekipi univerze Monash iz Avstralije. Ves ta čas nam je bil v veliko moralno in siceršnjo podporo tudi profesor Janez Kranjc, ki je bil na tekmovanju v vlogi arbitra. Omenjeni prvi štiri nastopi so predstavljali nekakšen kvalifikacijski krog. Vsak izmed treh arbitrov da namreč vsakemu od dveh govornikov v ekipi določeno število točk. Ocenjuje se način predstavitve, poznavanje dejstev, sposobnost smiselnega odgovarjanja in razne druge vnaprej opredeljene postavke. Ko vsaka ekipa opravi štiri nastope, se točke, podeljene na vsaki od teh simulacij, seštejejo in najboljših 32 ekip se uvrsti v izločilne boje. Razglasitev ekip, ki se uvrstijo v nadaljnje tekmovanje je prvi vrhunec tekmovanja, saj se vsi tekmovalci in arbitri zberejo v ogromni dvorani, kjer pridejo vzkliki navdušenja in vzdihni razočaranja še bolj do izraza. Na našo veliko srečo je nam uspelo in uvrstili smo se v **šestnajstino finala**, med 32 najboljših ekip. Resda je to pomenilo za manj srečnih 96 ekip konec tekmovanja, a po drugi strani so dobili priložnost naužiti se lepot Dunaja, za katere je nam na srečo, kot se je izkazalo kasneje, zmanjkalo časa.

Pred nami je bil sedaj večer poln študija in zvišane mere adrenalina. V izločilnih bojih se sistem tekmovanja nekoliko prilagodi. Niso več pomembne ocene govornikov, šteje le dejstvo, ali je tvoja ekipa boljša od ekipe, ki ji sedi nasproti – boljša v tisti situaciji, v tistem konkretnem trenutku. Žreb nam je za oviro na poti med 16 najboljših postavil ekipo univerze

Leueven iz Belgije. Naša objektivna (kolikor je o objektivnosti tu sploh moč govoriti) ocena je bila, da je bil naš nastop bolj prepričljiv in tudi arbitri so si bili enotni, da si naša ekipa zasluži napredovanje. Če je bilo prej rečeno, da je izbor najboljših 32. ekip prvi vrhunec tekmovanja, je za vsako ekipo čas po njeni arbitraži v izločilnih bojih vrhunec zase. Znova se v veliki dvorani zberejo tekmovalci vseh ekip v konkurenci, in ko so končani vsi dvoboji, se za vsak tekmujoči se par razglasi zmagovalec. In takrat sledi po razglasu imena vsakega srečnega zmagovalca prava erupcija emocij in visokih tonov veselja. Veselila se je tudi naša ekipa, saj smo zmagali in se uvrstili **med 16 najboljših** ekip. Za ilustracijo, Harvard se je na tej stopnji že poslovil.

Vendar časa za slavje ni bilo, saj je dve uri kasneje sledila že nova težka naloga – premagati univerzo Osgoode Hall iz Kanade. Tudi to nam je uspelo, uvrstili smo se **med 8 najboljših**, in še isti dan smo bili soočeni z novo oviro na poti k največjemu uspehu v zgodovini, univerzo Köln iz Nemčije. Priznati je potrebno, da smo imeli po tem dvoboju nekateri bolj slab občutek glede naših možnosti za zmago, a na srečo so bili arbitri drugačnega mnenja. Razglasili so nas za zmagovalce in Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani je že bila **polfinalist** tega prestižnega tekmovanja.

Veliki dogodek nas je čakal naslednji dan zgodaj zjutraj, za vstop v finale pa smo se borili z univerzo Humboldt iz Berlina. Temu dogodku je prisostvoval tudi naš rojak, prof. dr. Jernej Sekolec, generalni sekretar UNCITRAL-a (United Nations Commission on International Trade Law), ki nam je bil v veliko vzpodbudo. Na našo veliko žalost in tudi splošno začudenje se je naš pohod končal v polfinalu. Razočaranje je bilo precejšnje, a vseeno smo bili zadovoljni, da smo prišli tako daleč.

Sledilo je še finale v Rathaus, mestni hiši. Soočili sta se ekipa iz Berlina, naš prejšnji nasprotnik iz polfinala, in pa ekipa iz Indije. Tu smo dokončno spoznali vso veličino in prestiž tega tekmovanja. Veličastna dvorana, polna eminentnih gostov iz sveta mednarodnega gospodarskega prava, povsod kamere in bliskavice ter izbrana hrana – prireditev na najvišjem nivoju.

Po večerji so razglasili dobitnike priznanj v kategorijah pisnih memorandumov, govornikov posameznikov ter zmagovalca velikega finala med ekipami. Zmagovalec med ekipami je postala ekipa iz Indije in njihova radost je bila brezmejna. Zadovoljni pa smo bili tudi mi, saj **sva Zarja Čibej in spodaj podpisani prejela t.im. honorable mention, tj. častno omembo za ustni zagovor** (vsi rezultati in drugi podatki so na voljo na spletni strani: <http://www.cisg.law.pace.edu/vis.html>). Vendar pa bi rad poudaril, da so te nagrade dokaj subjektivne ter da bi si po našem mnenju enako ali še več zaslužil vsak od naših govornikov.

Tako je minilo zadnje formalno dejanje tekmovanja in pred nami je bila le še zadnja noč na Dunaju. Kljub vsem namenom izkoristiti jo za zabavo, nas je utrujenost predčasno prikovala na posteljo.

Sklepna dejanja

Ko smo prispeli v Ljubljano nas je že na peronu čakal odbor za dobrodošlico, sestavljen iz tekmovalcev naše fakultete iz prejšnjih let, s šampanjcem. V naslednjem tednu pa sta nas na slavnostnem banketu v prostorih fakultete gostila profesor Kranjc in profesor Ilešič. Na tem mestu se obema znova iskreno zahvaljujemo za vso podporo, še posebej profesorju Kranjcu, ki je z nami živo delil vso napetost, tesnobo pa tudi veselje.

Zahvalili bi se radi tudi vsem, ki so nam omogočili pripravo in udeležbo na tekmovanju: Eti, Lek, Petrol, Pravna fakulteta ter Zavarovalnica Maribor.

Za konec: poudaril bi rad, da pride pri tem tekmovanju resnično do izraza predvsem lastnost, ki je v vsakdanjem življenju sicer redka, a kljub temu zelo pomembna: moštveni duh; to je stanje, ko fraza Dumasovih mušketirjev ni več le fraza...